

1 STRESZCZENIE

1.1 W języku polskim

Celem pracy było przedstawianie czynników mających bezpośredni wpływ na komunikację werbalną u dzieci z MPD oraz ocenę stopnia wpływu poszczególnych czynników na poziom rozwinięcia się mowy w badanej grupie.

W badaniu wzięło udział 100 dzieci w wieku 4-18 lat ze zdiagnozowanym MPD wraz z rodzicami/opiekunami prawnymi. Byli to pacjenci Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Białymstoku, Kliniki Rehabilitacji Dziecięcej Z Ośrodkiem Wczesnej Pomocy Dzieciom Upośledzonym „Dać Szansę” oraz uczestnicy ośrodka Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom z Mózgowym Porażeniem Dziecięcym „Jasny Cel”. Badaną grupą została dobrana w taki sposób, aby 50% dzieci posługiwała się komunikacją werbalną a 50% stanowiły dzieci niewerbalne. Wyniki badań opierają się na porównaniu obu grup dzieci.

W badaniach wykorzystane zostały 4 standaryzowane kwestionariusze logopedyczne, pozwalające na obiektywną ocenę zdolności językowych. Do analizy posłużono się także autorskim wywiadem z rodzicem/prawnym opiekunem dziecka na które każdorazowo została udzielona pisemna zgoda.

W badaniach dowiedziono, że zaburzenia słuchu, niedostateczna stymulacja i opóźnienie rozwoju mowy w pierwszych latach życia dziecka mogą być czynnikami determinującym brak rozwinięcia się komunikacji werbalnej u dzieci z MPD, wyższy status socjoekonomiczny rodziny, wyższe wykształcenie matki i ojca, praca umysłowa matki, jej aktualna aktywność zawodowa, lepszy stan zdrowia, młodszy wiek oraz wyższa liczba członków rodziny są czynnikami warunkującymi nabywanie komunikacji werbalnej dzieci z MPD. Im wyższy poziom funkcjonowania poznawczego i motorycznego dziecka z MPD, tym większa szansa na opanowanie subkodu językowego. Rodzaj MPD ma istotny związek z rozwojem komunikacji werbalnej. Wśród dzieci werbalnych dominuje hemiplegia jednostronna, natomiast u dzieci niewerbalnych hemiplegia obustronna.